

ÖSTERSUNDS
KOMMUN
STAAREN TJELTE

Riktlinje Planerings- förutsättningar Mål och budget 2024

Beslutad av:	Finans- och fastighetsutskottet 2023-02-22
Diarienummer:	Ange diarienummer innan dokumentet godkänns och publiceras
Dokumentansvarig:	Budgetcontroller
Författare:	Andréa Bucknor
Dokumenttyp:	[Document::DocumentType]
Dokument-ID:	[Document::Prefix] – [Document::Number]
Version:	[Document::Version]
Berörd verksamhet:	[Metadata::Förvaltning]
Giltig från:	[Document::PublishDate]
Giltig till:	[Document::AlarmDate]
Antal sidor:	7

1. Inledning

Från och med budget 2020 har kommunen en Mål och budget som utgår från ett processperspektiv. Mål- och budgetprocessen revideras varje år för att öka kvaliteten i de ekonomiska underlagen, skapa mer delaktighet samt öka genomslagskraften för den politiska viljan.

Tidsplan för mål- och budgetprocessen, se bilaga 1.

2. Kommunövergripande mål och budget 2024

Mål- och budget innehåller åtta kommunövergripande mål.

Kommunövergripande mål och budget 2024

- I Östersunds kommun har en hållbar tillväxt där alla känner sig delaktiga i kommunens styrning och organisering
- Östersund kommuns verksamheter och bolag bedrivs socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart
- Östersund har en attraktiv och välfungerande arbetsmarknad där efterfrågan på arbetskraft matchas med god tillgång av kompetens. Östersunds kommun är en modern och attraktiv arbetsgivare som attraherar människor ifrån alla delar av Sverige och världen
- Östersunds kommun har en hållbar tillväxt, ett gott företagsklimat och innovationskraft. Östersund är en öppen och inkluderande kommun som attraherar både människor och näringsliv
- I Östersunds kommun finns en tillgänglig infrastruktur som bidrar till att stad och landsbygd växer på ett hållbart och tryggt sätt för alla medborgare
- I Östersunds kommun finns mycket goda förutsättningar för en meningsfull fritid och ett aktivt liv
- I Östersunds kommun klarar alla barn, unga och vuxna sin utbildning, når sin gymnasieexamen och utmanas i sitt livslånga lärande
- I Östersunds kommun får invånarna stöd, vård och omsorg av hög kvalitet och lever självständiga liv. Kommunen arbetar med tidiga insatser för att öka invånarnas trygghet och stärker skyddet för utsatta barn

Se förtydligande av mål med politisk text i bilaga 2.

3. Ekonomiska planeringsförutsättningar

Riktlinje för god ekonomisk hushållning har beslutats i kommunfullmäktige och anger en tydlig ram för den ekonomiska planeringen i mål- och budgetarbetet.

Eftersom Östersunds kommun under ett antal år inte tillämpat kontinuerlig effektivisering var det nödvändigt med ett 2-procentigt effektiviseringskrav för 2020. Denna effektiviseringsinsats måste konsolideras och säkras och övergå i en normal kontinuerlig process med målet att hela tiden ge medborgarna mesta möjliga per skattekrona. Därför infördes det från och med budgetåret 2021 och tills vidare ett kontinuerligt och generellt effektiviseringskrav på 1 %. För budgetåret 2024 har effektiviseringskravet höjts och uppgår till 1,5 %.

(Tkr)	2024	2025	2026
Resultat enligt plan Mål och budget 2023. Reformutrymme (2)	+28 982 000 (1)	+27 945 000	+27 945 000
Effektiviseringar 1% (3)	Ingår i res.	Ingår i res.	+43 900 000
Ytterligare effektiviseringar 2024 (0,5 %) (4)	+20 700 000	+21 300 000	+22 000 000
Avsättning lönebuffert 2024 (5)	-38 300 000	-39 500 000	-40 800 000
Justering pensionskostnader (6)	-27 800 000	+23 500 000	+12 800 000
Justering ändrade uppräkningsfaktorer (7)	+103 500 000	+76 300 000	+12 000 000
Skatteprognos februari (8)	+48 000 000	+44 300 000	+207 600 000
Avsättning kostnadsbuffert (9)	-20 000 000	-41 100 000	-63 500 000
Politisk buffert 2024 (10)	-20 700 000	-21 300 000	-22 000 000
Hysesbuffert 2026 (11)	0	0	-50 200 000
Nytt budgeterat resultat efter händelser ovan (12)	+94 382 000	+91 445 000	+149 745 000
Resultat enligt god ekonomisk hushållning (2 %) (13)	+99 570 000	+102 715 000	+105 979 000
Diff mellan budgeterat resultat och GEH (14)	-5 188 000	-11 270 000	+43 766 000

(1) Det budgeterade resultatet på 29,0 miljoner kronor för 2024 förutsätter att nämnderna har genomfört effektiviseringskravet på 1,37 % i budget 2023 (56,5 miljoner kronor).

(2) Reformutrymme

Buffert för löneökningar 2023	+39 000 000	+ 40 700 000	+41 300 000
Buffert för hyresökningar 2023– 2026	+99 400 000	+ 198 700 000	+248 900 000
Politisk buffert 2023	+14 500 000	+15 000 000	+15 300 000

(3) I Mål och budget 2023 ingår effektiviseringar om 41,5 miljoner kronor i resultatet för 2024 och 42,7 miljoner kronor i resultatet för 2025.

(4) Effekten av det ytterligare effektiviseringskravet på 0,5 % för 2024.

(5) Avsättning lönebuffert för 2024. Har beräknats som 1 % av de personalrelaterade kostnaderna som ingår i nämndernas ramar.

(6) Skillnaden mellan den senaste pensionsprognosen, 2022-12-20, och pensionskostnad som ligger i plan i Mål och budget 2023.

(7) I Mål och budget 2023 användes uppräkningsfaktorerna om 4,2 % för arbetskraftskostnader samt 2,6 % för inflation (övrig förbrukning). Enligt det senaste cirkuläret från SKR (2023-02-16) uppgår nu uppräkningsfaktorerna till 3,3 % för arbetskraftskostnader (där vi har disponerat 2,3 % för löneutveckling samt 1,0 % för lönebuffert) samt 1,2 % för övrig förbrukning.

(8) Utfall av skatteprognos 2023-02-16 jämfört med skatteprognos 2022-10-20 som har använts för att beräkna resultat enligt Mål och budget 2023.

(9) Kostnadsbufferten består bland annat av LSS-utjämning som har öronmärkts för LSS-verksamheten.

(10) Avsättning till politisk buffert 2024.

(11) Skillnad mellan hyresbuffertbelopp som finns i plan 2025 i Mål och budget 2023 och vad som beräknas nyttjas 2026.

(12) I det budgeterade resultatet för samtliga år har höjd tagits för att klara av att amortera enligt plan, se amorteringsplan nedan.

(13) Motsvarar 2 % av de prognostiserade skatteintäkterna, generella statsbidragen och utjämningen för respektive år.

(14) Differensen mellan beräknat budgeterat resultat och det resultat vi borde ha enligt God Ekonomisk Hushållning.

Amortering

En årlig amorteringsplan har upprättats och ser ut som följer:

Amortering, budget 2024:	41 300 000
Amortering, enligt plan 2025:	36 100 000
Amortering, enligt plan 2026:	38 000 000

Utdelning

I resultatet för respektive år ingår utdelning från Östersunds Rådhus AB med följande:

Utdelning, budget 2024:	146 365 000
Utdelning, enligt plan 2025:	30 000 000
Utdelning, enligt plan 2026:	0

Demografi

I nämndernas driftbudgetramar ingår det beräknade anslag för demografiska förändringar. I mars 2023 kommer det definitiva befolkningsciffror från SCB och från Statisticon kommer också nya befolkningsprognoser. Utifrån dessa prognoser görs beräkningar av de demografiska ersättningarna som läggs på/dras av på de ekonomiska ramarna för Barn- och utbildningsnämnden, Jämtlands Gymnasieförbund samt Vård- och omsorgsnämnden. Slutlig beräkning av demografin sker i rambudget 2024 som antas i juni.

Effektiviseringar

Driftbudgetramar för 2024 har tagits fram och där ingår effektiviseringar på 41,5 miljoner kronor vilket visar på ett fortsatt behov av effektiviseringar och intäktsökningar för att uppnå en god ekonomisk hushållning. Nämnderna får i uppdrag att inför 2024 ta fram förslag på tänkbara åtgärder för att nå effektiviseringar som motsvarar 2,0 % av budgeterad omsättning som sedan prioriteras ned av politiken till att motsvara en genomsnittlig kommunövergripande effektivisering på totalt 1,5 %.

Den politiska inriktningen på effektiviseringsarbetet är under hela mandatperioden att kärnverksamheterna alltid går först, och att effektiviseringarna generellt skall göras med största respekt för medborgarnas intresse och nytta, och efter risk- och konsekvensanalyser.

Pension

Från och med 1/1–2023 kommer ett nytt pensionsavtal att gälla, AKAP-KR, för alla som inte vid det tillfället har upparbetat förmånsbestämd ålderspension. Det innebär att den årliga premien för avgiftsbestämd ålderspension höjs från 4,5 % till 6,0 %. Även den grupp som har och upparbetar förmånsbestämd ålderspension har möjlighet att byta pensionsavtal vilket medför att kostnaden för pensioner över 7,5 IBB höjs från 30 % till 31,5 %. I den prognos vi använt i planerings-förutsättningarna utgår KPA från att alla som idag ligger med intjänad förmåns pension kommer att ligga kvar i det gamla avtalet. Den nya prognosen visar på en betydlig kostnadsökning från och med 2023. Hur personalen kommer välja vet vi först efter juli 2023 vilket kan komma att påverka kostnaden beroende av valet de gör.

Prisindex, uppräkningsfaktorer

I enlighet med det senaste cirkuläret (2023-02-16) från Sveriges Kommuner och Regioner uppgår prisindex för arbetskraftskostnader till 3,3 %. I nämndernas ramar

har vi lagt ut 2,3 % samt att vi har satt av 1,0 % i lönebuffert. Inflation, KPI (övriga kostnader) uppgår till 1,2 %. Dessa procentsatser används i planeringsarbetet och kan komma att justeras. Slutligt prisindex för 2024 kommuniceras i juni/juli 2023.

PO-pålägget för 2023 uppgår till 42,75 %. Därutöver belastas verksamheten med ett påslag på 0,05 % för utfördelning av kommunens premiekostnader för ansvarsförsäkring. Summa PO-pålägg för Östersunds kommun för 2023 uppgår således till 42,80 %. Preliminärt PO-pålägg för 2024 har ännu inte beräknats av SKR. Slutligt PO-pålägg för 2024 kommuniceras i juni/juli 2023.

Investeringar

Från och med budget 2023 har en ny riktlinje för investeringar upprättats samt antagits i kommunfullmäktige. Syftet med riktlinjen är att prioriteringsarbetet vad gäller kommunens samtliga investeringsbehov ska kunna ske på ett strukturerat sätt och att nivå på, samt genomförandegrad av, investeringsbudgeten ska verka för att en god ekonomisk hushållning uppnås.

Politiska prioriteringar inför arbetet med 2024 års investeringar

För att Östersunds kommun ska genomföra de stora investeringsbehov som ligger framför oss krävs utöver en noggrann prioritering av önskade projekt och att fler aktörer kommer in inte bara som utförare av kommunal verksamhet, utan också som investerare och byggare av lokaler för verksamheterna. Detta gäller såväl skol- som omsorgsverksamheter, och skall alltid finnas med som en del i planeringen av kommande investeringar.

Investeringsramar budget 2024 med plan för 2025 och plan för 2026

Investeringsram, budget 2024:	500 000 000
Investeringsram, enligt plan 2025:	500 000 000
Investeringsram, enligt plan 2026:	500 000 000

Fördelning av investeringsram:

Re-bas-investeringar (Årligt återkommande)	100 000 000
Förvaltningsspecifika investeringar	100 000 000
Taxefinansierade investeringar	100 000 000
Fastighetsinvesteringar	200 000 000

Låneskuld/Räntekostnader

Det nya pensionsavtalet påverkar kommunens möjlighet till självfinansiering jämfört med tidigare då vi förmodligen inte kommer att ha lika hög förändring av avsättning till pensioner vilket påverkar internt tillförda medel. Det medför att vår likviditet sjunker och att kommunen i större utsträckning än tidigare kommer att behöva finansiera investeringar med lån. Det i sin tur påverkar räntekostnaderna och därmed utrymmet för kommunens kärnverksamhet.

Bilagor

Bilaga 1 Reviderad tidsplan mål och budget 2024

Bilaga 2 Kommunövergripande mål 2024